

Oponentní posudek diplomové práce

Diplomant: **Bc. Adéla Grůšová**
Název diplomové práce: **Letiště na Bali**
Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. arch. Miloš Florián, Ph.D.**
Oponent diplomové práce: **doc. Ing. arch. Patrik Kotas**

Fakulta architektury ČVUT v Praze, Ústav 15116

Úvod

Diplomová práce Adély Grůšové se věnuje výstavbě druhého mezinárodního letiště na ostrově Bali v Indonésii. Nové letiště se bude nacházet v severní části ostrova v lokalitě Kubutambahan v oblasti Buleleng. Hlavním důvodem výstavby druhého letiště je odlehčit provozu na stávajícím letišti Denpasar Ngurah Rai Airport v souvislosti se zvyšujícím se objemem letů vnitrostátních a zejména mezinárodních.

Základní koncept

Při tvorbě základního konceptu a hledání výchozích idejí se diplomantka Adéla Grůšová soustředila na pochopení krajinného rázu ostrova Bali, na maximální možné zachování přírodních hodnot a na navázání na tradiční indonéskou architekturu. Autorka hledala koncept, který pokud možno co nejméně zatíží území v této lokalitě, a zároveň umožní realizovat letiště podle soudobých provozních požadavků. Zvolila umístění vlastního leteckého provozu, tedy runway, pojezdové dráhy, plochy stojánek pro letadla a vlastní letištní terminál s veškerým zázemím na uměle vytvořený ostrov v moři, naopak vstupní odbavovací halu a předletištní prostor s vazbou na pozemní dopravu situovala na stávající mořský břeh. Koncept letiště vytvořeného na umělém ostrově rozhodně nepředstavuje sci-fi vizi, neboť už v současnosti známe několik příkladů takto koncipovaných letišť na umělém ostrově. Těmi nejznámějšími jsou letiště Kansai u Osaky a letiště Chek Lap Kok u Hongkongu. Na rozdíl od zmíněných obřích letištních areálů je nově navrhované letiště na Bali mnohem prostorově komornější, má pouze jedinou runway, na které se však dá realizovat přiblížení letadel z obou směrů, což znamená, že je dráha využitelná s maximální mírou provozní variability. Tomu odpovídá i systém pojezdových ploch, který dvěma nezávislými mosty napojuje runway na plochy stojánek a vlastní letištní halu s věží řízení letového provozu. Tento provozní koncept je jednoduchý, plně funkční a umožňuje provoz letiště i v případě, že by jedna z přístupových pojezdových drah byla z jakéhokoli důvodu blokována. Napojení této ostrovní části letiště k části na pobřeží je řešeno automatickou visutou dráhou, propojující veřejnou odbavovací část letiště od letištní haly s nástupem do letadel a výstupem od letadel. Propojovací dráha umožňuje separátní přepravu cestujících ve dvou na sobě nezávislých provozních okruzích – a to cestujících k mezinárodním linkám (s jiným způsobem bezpečnostního a celního odbavení) a s cestujícími s vnitrostátními linkami, které jsou díky ostrovnímu charakteru Indonésie velice významné.

Letiště je tedy provozně rozděleno do tří celků, což má hlubokou ideovou návaznost na tradiční pojetí architektury na Bali. Zde se projevuje tzv. princip Tri Mandala, což je tradiční členění budov do třech funkčních a prostorových zón. Tento odkaz na indonéskou kulturu může být chápán jako velice významný prvek koncepční identity nové architektury, projevující se soudobým výtvarným a konstrukčním jazykem, který je zároveň spjatý s jedinečnou místní tradicí.

Urbanistické řešení

Dopravně-urbanistické řešení zvolené autorkou má jasně čitelnou ideu v podobě příjezdové osy, na kterou je kompozičně vázán celý areál letiště, jak ve své „pevninské“ části, tak v „ostrovní“ části. Dopravní řešení předletištního prostoru umožňuje příjezd a odjezd ze všech směrů. Napojení přístavu ze strany mořského břehu tvoří na Bali důležitou součást dopravní infrastruktury, takže propojení přístavu přímo do odbavovací části má svoji provozní logiku.

Vymístění dopravní letové části na umělý ostrov umožňuje ponechat původní pobřeží ve skoro nedotčené podobě. Zároveň se tak ušetří významné a cenné plochy území, jejichž hodnota je na Bali extrémně vysoká díky veliké hustotě osídlení.

Architektonické řešení

Architektonická koncepce zvolená autorkou v sobě propojuje jednoznačně soudobou formu architektury, dynamické tvarování nosných konstrukcí zastřešení s tradičním prvkem stavitelství na Bali – bambusem. Propojení tradičního materiálu se soudobými konstrukčními možnostmi přináší v autorčině podání působivou architekturu, která bude pro návštěvníka Bali silným vizuálním zážitkem. Vnitřní tropická zahrada oddělující obě části „ostrovní haly“ přinese cestujícím nezapomenutelný zážitek. Kdy jindy a kde jinde si můžeme dovolit být na ultramoderním letišti a zároveň si vychutnat kouzlo propojení interiéru s exteriérem, být „uvnitř“ a zároveň „venku“? Zde se podařilo autorce vytvořit skutečně jedinečný koncept dávající tomuto letišti neopakovatelnou identitu.

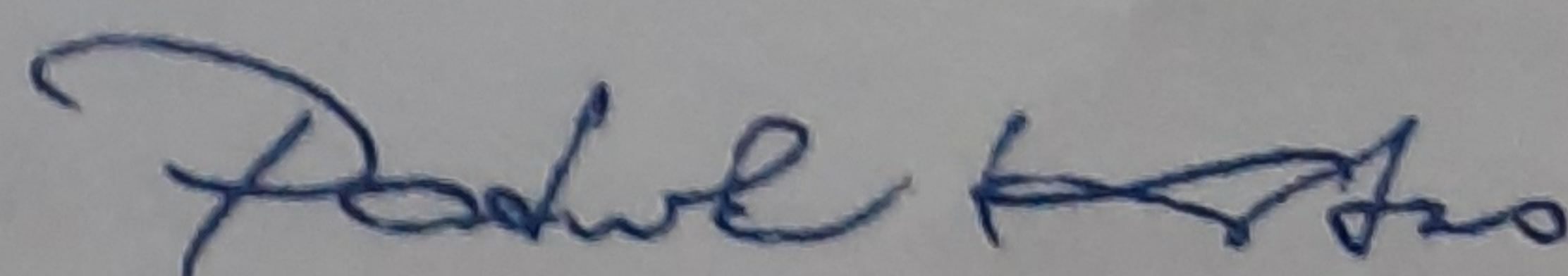
Konstrukční řešení

Konstrukce je v případě tohoto diplomního projektu zároveň výtvarným jazykem architektury. Hyperbolické paraboloidy ve své opakující se struktuře dodávají letišti vizuální dynamiku a zážitek z proměnlivých vizuálních úhlů. Díky geometrickému principu hyperbolického paraboloidu – jedná se totiž o přímkovou plochu – mohla autorka zvolit tyčové přímé konstrukční prvky. Zvolila bambus, což je materiál zřejmě nejprizmatičtější pro architekturu na Bali. Názor na konstrukční řešení s použitím bambusu je podrobně vyjádřen v komentáři od indonéského architekta Budi Pradona, IAI, který je přílohou tohoto posudku.

Závěr

Diplomantka Adéla Grůšová se zhostila nelehké úlohy – návrhu mezinárodního letiště v exotickém prostředí na Bali. To, co by pro někoho jiného mohlo představovat určitou překážku – jiná země, jiné podnebí, jiné kulturní tradice – bylo pro Adélu Grůšovou naopak pozitivní inspirací a výzvou. Prokázala, že má k Bali hluboký vztah a že dokáže rozkrývat i hlubší myšlenkové vrstvy tamního přírodního, kulturního a stavebního bohatství. Navrhla letiště s fungujícím dopravním řešením, s fungujícím dispozičním uspořádáním a s působivou konstrukcí. Dokázala propojit vodu, zeleň, bambus s krásou letadel a letecké atmosféry.

Tuto práci hodnotím stupněm **A – výborně**.

doc. Ing. arch. Patrik Kotas

V Praze dne 26.6.2020